

יונה – הנביא הבורח

חגית חוף

דברים שנאמרו בערב לימוד לזכרה של רות רייכלברג

עד שכתבת את ספרך, קראנו מפרשים רבים מעניינים וטובים. אלא שאת לקחת את הקוראים שלך למקום נוסף. יונה, כתבת שם, קיבל את הנבואה מאלוהים, והתבקש ללכת אל אנשי נינוה ולהחזיר אותם בתשובה. יונה התנגד בעוז לציווי האלוהי ונמלט על נפשו, ומעשה הבריחה מראה לנו כי האלוהים נתן ליונה את המשימה הנבואית כנגד רצונו. מדוע אם כן יש לאלוהים צורך להטיל שליחות כזאת על אדם שמתנגד כל כך לרעיון שבנבואה שקיבל?

ואת, רות, מראה לנו בספרך כי אלוהים לא יכול לנהל את עולמו רק על פי מידת הדין. האלוהים חש רצון וחובה להכניס לעולם את מידת הרחמים, ולזאת יונה מתנגד. את מסבירה שם כי כמעט כל הנביאים נושאים בתוכם את חלקו זה של יונה, את החלק של מידת הדין. חשוב לך להראות כי בכל פעם יש כעין מאבק בין האלוהים לשליחיו הנביאים, וכמעט איש מהם לא שש לצאת בדברי נבואה שכזאת. לא רק שיונה לא חש 'נבחר', אלא הוא חש שהצו האלוהי חזק ממנו ומתפיסתו – והוא, שמביא את דברי אלוהים כלשונם, יודע כי משהו חזק ממנו מאלץ אותו ללכת נגד רצונו העמוק ולהתנבא. ההסבר שלך הוא כי הקב"ה חייב לאנוס את הנביא שנבחר להכניס לעולם את מידת הרחמים. חיי הנביא הם חיים של סירוב, והנבואה מהווה עבורו כישלון במאבק בין מידת הדין למידת הרחמים.

ומדוע לא יבחר האלוהים לשלוח את דברי הנבואה באופן טבעי על ידי אדם שחש בעמקי נפשו את הצורך להכניס לעולם את מידת הרחמים? מדוע הנביא שנבחר הוא אדם שכל כך מתנגד למהלכי האל בעולמו, עד שחש בדחף להימלט, כדי שמידת הדין שבה הוא מצדד תמשיך בעולמו? את מסבירה את המהלך הלא חלק

והלא טבעי בנבואה בכך שהבריאה בעולמנו עדיין לא הושלמה, ומראה בספרך איך התנגדות הנביאים מעמיקה את המשכיות הבריאה.

ומכאן את ממשיכה בספרך ומראה לנו את עומקי עומקיה של הסיבה שספר יונה נקרא ביום הכיפורים. לא אמשיך להפליג בעולמות שפתחת בפנינו כאן, ולא אספר איך השווית את הלווייתן שיונה הנביא בילה בקרביו אל הלווייתן של פינוקיו של קולודי ואל מובי דיק של מלוויל, את זה ניתן לקרוא בספרך; רק אוכל להתרגש מכך שאת, בספרייך, בשיעורים שנתת, במאמרייך ובחשיבתך, הראית לנו את החשיבות שיש בנו, אנשים שברא האלוהים, לקיים יחד אתו, יום יום ושעה שעה, את העולם.